

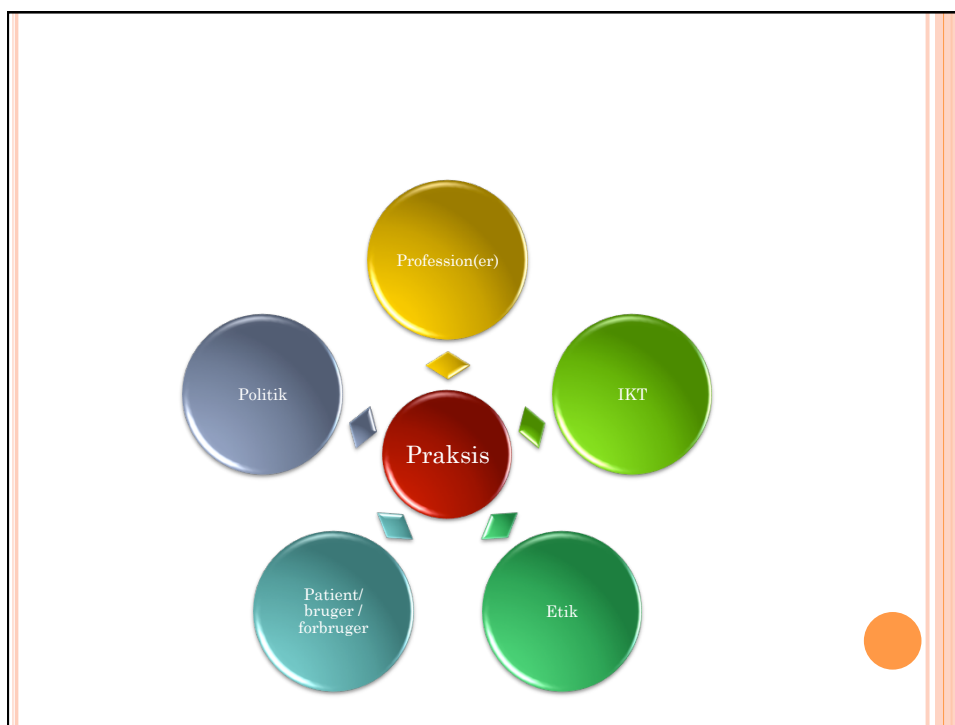
**PRAKSIS, PROFESSION OG ETIK -
ETISKE UDFORDRINGER I ET
SUNDHEDSVÆSEN I FORANDRING**
Professor Søren Holm
SUND, Aalborg Universitet
&
University of Manchester

GRUNDTÆSE

Vort sundhedsvæsen er i hastig forandring og det medfører behov for etisk refleksion

Fokus her på forholdet mellem praksis og profession og dette forholds betydning for professionsetikken

PRAKSIS OG PROFESSIONSETIK

- Hvem skal bestemme professionsetikkens indhold?
 - Hvis professionsetik skal have forrang?
 - Hvem er professionsetikken for?
 - Hvad med patienterne / brugerne / forbrugerne?
 - Hvad betyder sundhedsvæsenets struktur?
- An orange circle is located in the bottom right corner of the slide frame.

TRADITIONEL PROFESSIONSETIK

Fastlagt af professionen selv, måske med symbolsk medvirken af etiske 'eksperter'

Overskridelser bedømt og straffet af professionen selv

Ofte sammenblanding af professionens interesser og brugernes interesser

F.eks. Det absolutte reklameforbud for læger der fandtes i mange landes lægelige professionsetik

AMERICAN MEDICAL ASSOCIATION 1843 EKSEMPEL

§ 5. A patient should never weary his physician with a tedious detail of events or matters not appertaining to his disease. Even as relates to his actual symptoms, he will convey much more real information by giving clear answers to interrogatories, than by the most minute account of his own framing. Neither should he obtrude the details of his business nor the history of his family concerns.

ARGUMENTER FOR PROFESSIONENS FORRANG I PROFESSIONSETIKKEN

1. Epistemisk forrang ('Kun den ved hvor skoen trykker ...')
2. Professionen kan repræsentere brugerne
3. En 'rigtig' profession fastlægger sin egen professionsetik

Er dette gode argumenter?

Hvordan er f.eks. forholdet mellem 1. og 2.?

Kan vi have 'rigtige' professioner i et moderne demokrati?

MULTIPROFESSIONALISME SOM PROBLEM FOR PROFESSIONSETIKKEN

Hvis professionsetik skal gælde hvis vi ikke kan blive enige?

Traditionelt hævdes epistemisk forrang* fra læger ('vi ved mere'), men det er ikke uproblematisk

Problem 1: Selv hvis det er sandt at læger ved mere, er det ikke nødvendigvis sandt at doktor Hansen ved mere end fysioterapeut Petersen om patient Nielsens genoptræningsbehov

Problem 2: Patienten er nu medspiller, og en vigtig beslutningstager

FORELØBIGE KONKLUSIONER

1. Der må være en tæt forbindelse mellem professionsetikken og viden om praksis ('De faktiske forhold i jernindustrien')

Men, den nødvendige viden besiddes ikke alene af professionen

2. For at afgøre hvordan professionsetikken skal udvikles er vi nødt til først at afgøre hvem professionsetikken er til for

ETIK OG VIDEN OM PRAKSIS

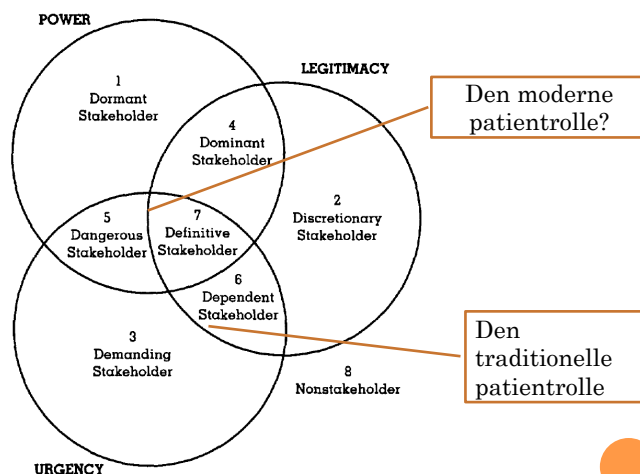
Nogle kommentatorer har identificeret 'the empirical turn' i etikken, dvs. mere fokus på empirisk etik-forskning

Et af formålene er at få en bedre forståelse af de etiske problemer i praksisfeltet og komme bort fra 'lænestols filosofi'

Praksis ændrer sig over tid som resultat af intern udvikling og eksternt 'pres'

INTERESSENT TEORI A.M. MITCHELL ET AL

INTERESSENT TEORI OG PROFESSIONSETIK

Tendens til at prioritere interne interessenter

Tendens til at prioritere magtfulde interessenter

Professionsetikkens store udfordring er at give plads til alle de interessenter der har legitimitet og en væsentlig interesse